

Dosarul nr. 2rac-6/23
2-20121867-2rac-13012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „COSMOTRADE”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „FAURITORUL” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „COSMOTRADE” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 02 octombrie 2020, Societatea cu Răspundere Limitată „FAURITORUL”, (în continuare S.R.L. „FAURITORUL”), reprezentată de avocatul Sergiu Cotruța, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „COSMOTRADE”, (în continuare S.R.L. „COSMOTRADE”), solicitând încasarea sumei de 57411,88 de lei, cu titlu de restanță la plata locațiunii și la plata serviciilor comunale, suma de 49519 lei, cu titlu de penalitate contractuală, iar în total suma de 106930 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în valoare de 3208 lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 25 februarie 2020, între S.R.L. „FAURITORUL”, în calitate de locator și S.R.L. „COSMOTRADE”, în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de locațiune nr. 01, având ca obiect transmiterea cu titlu oneros, în posesiune și folosință a încăperilor cu suprafața de 140 mp, din imobilul situat în mun. Chișinău, bd. xxxxx, nr. xxxxx, număr cadastral xxxxx. Încăperile au fost date în locațiune în vederea amplasării unui magazin de vânzare a utilajelor și produselor cosmetice, cu denumirea „Beautymall”.

Totodată, a menționat că, în baza înțelegerii dintre părți, consemnată în art. 3 lit. a) și b) al contractului de locațiune, locatorul s-a obligat să efectueze lucrările de divizare a spațiului oferit în locațiune, conform suprafeței de 140 mp, să construiască scara de acces din exteriorul clădirii, să monteze ușă de acces, să execute lucrările de finisare interioară și să pună la dispoziția locatarului spațiul comercial până la data de 01 martie 2020, în baza actului de predare-primire, fapt ce a fost respectat.

Conform art. 3 pct. 3 lit. d) din contractul de locațiune, locatarul este obligat să achite chiria și serviciile comunale în conformitate cu condițiile contractului. Chiar de la începutul conlucrării, locatarul S.R.L. „COSMOTRADE” nu și-a respectat obligațiile de plată asumate, admițând restanțe atât la plata chiriei, cât și la serviciile comunale.

Corespunzător art. 11 pct. 1 din contractul de locațiune, orice notificare adresată de una din părți este valabilă dacă va fi transmisă la adresa/sediul prevăzut în partea introductivă a prezentului contract, iar pentru locatar și la sediul spațiului închiriat. Din cauza nerespectării obligației contractuale de plată asumată, la data de 24 aprilie 2020, a fost expediată o somație către S.R.L. „COSMOTRADE” la adresa juridică indicată în contract, precum și la adresa spațiului închiriat, prin care s-a solicitat achitarea sumelor restante de 1460 de euro și 2731,68 de lei, fiind restituită corespondența cu mențiunea „plecat” și „nereclamat”.

Ulterior, la data de 13 mai 2020 și la 16 mai 2020, în adresa S.R.L. „COSMOTRADE” a fost expediată declarație de rezoluțiune, prin care s-a solicitat în mod repetat achitarea sumelor, cu titlu de datorie, în total suma de 40569,60 de lei, fiind menționat că, în caz de neconformare, contractul se va considera rezoluționat. Corespondența a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”.

Reclamantul a susținut că, prin declarația de rezoluțiune expediată la data de 13 mai 2020 și respectiv la 16 mai 2020 la ambele adrese ale S.R.L. „COSMOTRADE”, a fost solicitat, în mod repetat, ca în termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării somației, conform art. 8 pct. 1 din contractul de locațiune, achitarea sumei cu titlu de datorie în mărime totală de 40569,60 de lei, fiind informați că, în caz de neconformare, contractul va fi considerat rezoluționat. Trimiterile poștale livrate de la ambele adrese ale pârâtului, nu au fost recepționate și au fost restituite expeditorului. Având în vedere că, declarația de rezoluțiune a fost livrată la adresa S.R.L. „COSMOTRADE” la data de 02 iunie 2020, însă nu a fost recepționată, a afirmat că, contractul de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020, se consideră rezoluționat începând cu data de 13 iunie 2020.

Cu referire la suma cu titlu de garanție, reclamantul a indicat că, după ce a fost eliberat spațiul comercial, s-a constatat deteriorarea podului (plăcilor de tavan/lipsa corpurilor de iluminat), deteriorarea podelei (teracota), deteriorarea pereților (găurirea și spargerea acestora), defecțiunea aparatului de aer condiționat. Potrivit actului de predare-primire a spațiului comercial, conform contractului nr. 01 din 25 februarie 2020, spațiul a fost transmis în locațiune în stare tehnică bună, însă cu regret, a fost restituit în stare deplorabilă. Fiind necesare efectuarea lucrărilor de reparație pentru aducerea spațiului comercial la starea inițială, S.R.L. „FAURITORUL” a suportat cheltuieli pentru procurarea și transportarea materialelor de construcție, manoperă, în quantum mai mare decât suma cu titlu de garanție prevăzută în contract, prin ce se decade locatarul din dreptul de a invoca pretenții în acest sens.

Conform art. 2 pct. 1 al contractului de locațiune, în suma lunară a chiriei este inclusă TVA și această constituie 1260 euro/lună, iar conform art. 2 pct. 6, cuantumul chiriei lunare nu include plata pentru serviciile comunale, care se achită de locatar separat, conform datelor contoarelor/facturilor.

În virtutea art. 2 pct. 10 al contractului de locațiune, părțile au convenit că plata pentru locația spațiului comercial și a utilajului urma a fi efectuată până la data de 25 a fiecărei luni pentru luna următoare.

De asemenea, a declarat că, în sensul art. 5 pct. 2 al contractului de locațiune, în cazul neexecutării totale sau parțiale, sau executării necorespunzătoare a prevederilor contractului, partea vinovată achită celeilalte părți o penalitate de întârziere la executare de 0,5% din mărimea prestației neexecutate, pentru fiecare zi de întârziere.

Contrar prevederilor contractuale și legale, SRL „COSMOTRADE”, până la data înaintarea acțiunii, nu a achitat suma de 3668,66 de lei, ceea ce constituie diferența de plată neachitată a chiriei pentru luna martie. Așadar, pentru perioada 06 martie 2020-28 septembrie 2020, penalitatea de întârziere constituie 3778,72 de lei; pentru suma de 2731,68 de lei, echivalentă serviciilor comunale pentru luna martie, penalitatea de întârziere constituie 2444,85 lei, pentru perioada 02 aprilie 2020-28 septembrie 2020; pentru suma de 24815,70 de lei, echivalentă plății chiriei pentru luna aprilie, penalitatea de întârziere constituie 23078,60 de lei, pentru perioada 26 martie 2020-28 septembrie 2020; pentru suma de 1887,54 de lei, echivalentă serviciilor comunale pentru luna aprilie, penalitatea de întârziere constituie 1377,90 de lei, pentru perioada 05 mai 2020-28 septembrie 2020; pentru suma de 24308,30 de lei echivalentă plății chiriei pentru luna mai, penalitatea de întârziere constituie 18838,93 de lei, pentru perioada 26 aprilie 2020-28 septembrie 2020. În total, suma solicitată spre încasare constituie 106930 de lei.

Reclamantul a precizat că, penalitatea de întârziere stabilită de către părți prin contractul de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020, a fost calculată de la data scadenței obligației și până la data înaintării cererii de chemare în judecată.

În data de 18 mai 2021, prin cererea depusă în cadrul ședinței de judecată, S.R.L. „FAURITORUL”, reprezentată de avocatul Sergiu Cotruța, a majorat cuantumul pretențiilor, solicitând încasarea sumei de 57411,88 de lei, cu titlu de restanță la plata locațiunii și la plata serviciilor comunale, a sumei de 116116,78 de lei, cu titlu de penalitate contractuală, precum și a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 5205,93 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică, concretizate ulterior, în suma de 7000 de lei. Or, cuantumul penalității de întârziere în valoare de 0,5% din suma restantă de 57411,88 de lei, pentru perioada 29 septembrie 2020 -18 mai 2021, constituie suma de 66597,78 de lei.

Prin hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „FAURITORUL” și s-a încasat din contul S.R.L. „COSMOTRADE” în beneficiul S.R.L. „FAURITORUL” suma datoriei în mărime de 57411,88 de lei, penalitatea de întârziere în sumă de 116116,78 de lei, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 7000 de lei, cât și taxa de stat achitată de către S.R.L. „FAURITORUL” la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 5205,93 de lei, iar în total suma de 185734,59 de lei.

Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.R.L. „COSMOTRADE”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel a considerat corectă soluția privind dispunerea instanței de a încasa suma de 57411,88 lei cu titlu de datorie în temeiul Contractului de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020, din următoarele considerente.

În susținerea concluziei menționate, instanța de apel a considerat oportun de a reliefa prevederile Codului Civil modernizat în redacția după 01 martie 2019, pornind de la principiul neretroactivității legii civile în timp și de la data nașterii raportului obligational potrivit Contractului de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020.

În context au fost citate prevederile art. 774 alin. (1), art. 776, art. 779 alin. (1) lit. a), alin. (2), art. 858 alin. (1), alin. (2), art. 992, art. 1251 Cod civil.

Raportând prevederile legale menționate supra la circumstanțele cauzei și având în vedere că S.R.L. „COSMOTRADE” a înregistrat datorii la plata prețului locațiunii pentru posesiunea și folosința încăperii cu suprafața de 140 mp, din imobilul situat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, nr. 37/1 și la plata serviciilor comunale, fapt confirmat prin facturile fiscale (f.d.28-32) și actul de verificare privind decontările reciproce pe perioada 01 ianuarie 2020-21 septembrie 2020 (f.d.33), nu a prezentat instanței dovezi care ar confirma faptul stingerii datoriei față de S.R.L. „FAURITORUL”, recunoscând parțial faptul neonorării obligației de achitare a facturilor, instanța de apel a conchis că instanța de fond just a admis cerința S.R.L. „FAURITORUL” privind încasarea datoriei de la S.R.L. „COSMOTRADE”.

Cu referire la alegațiile apelantului precum că la data de 25 februarie 2020, între părțile litigante a fost încheiat contract de locațiune, în baza căruia S.R.L. „COSMOTRADE”, în calitate de locatar a efectuat plata pentru locațiune în mărime de 22000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.353 din 25 februarie 2020 și respectiv, la 02 martie 2020, suplimentar a mai efectuat o plată în sumă de 2520 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.358, instanța le-a respins ca fiind lipsite de suport probatoriu.

La acest capitol, a subliniat că, alegațiile apelantului sunt în contradicție cu actul de verificare privind decontările reciproce pentru perioada 01 ianuarie 2020-21 septembrie 2020 (f.d.33), potrivit căruia S.R.L. „COSMOTRADE” nu și-a onorat obligația de achitare.

Astfel, în total s-a înregistrat o datorie la plata chiriei și serviciilor comunale în cuantum de 78411,88 de lei. Având în vedere că la data de 10 martie 2020 și la 11 martie 2020, S.R.L. „COSMOTRADE” a achitat în beneficiul S.R.L. „FAURITORUL” suma de 11000 de lei și respectiv 10000 de lei, conform actului de verificare privind decontările reciproce pe perioada 01 ianuarie 2020-21 septembrie 2020 (f.d.33), datoria la plata chiriei (pentru luna martie, aprilie și mai) și serviciilor comunale (pentru luna martie și aprilie) constituie suma de 57411,80 de lei (78 411,88 lei -21 000 lei).

În această consecință, reieșind din circumstanțele de fapt și motivele de drept, s-a stabilit cu certitudine că, locatorul S.R.L. „FAURITORUL” a respectat condițiile contractului de locațiune și a transmis în posesiune și folosință încăperea cu suprafața de 140 mp, din imobilul situat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, nr. 37/1, iar locatarul S.R.L. „COSMOTRADE” nu și-a onorat obligațiile contractuale, înregistrând datorii la plata chiriei și servicii comunale, din care considerente, pe marginea acestei pretenții, acțiunea just a fost admisă. Or, S.R.L. „COSMOTRADE” a încălcat prevederile legale ale Codului Civil, care prevăd că obligația trebuie

executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, obligând debitorul să-l despăgubească pe creditor pentru obligația neexecutată, neadmițând refuzul unilateral de la executarea obligației.

Drept urmare, instanța de apel a relevat că, S.R.L. „COSMOTRADE” nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității hotărârii instanței de fond, iar argumentele inserate în apel sunt similare celor examinate de instanța ierarhic inferioară, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanței inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.

În speță, prin depunerea cererii de apel, S.R.L. „COSMOTRADE” a solicitat respingerea acțiunii înaintată de S.R.L. „FAURITORUL”, însă nu a respectat prevederile art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, care prevăd obligația dovedirii circumstanțelor pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale și nu a probat faptul onorării prevederilor contractuale inserate în contractul de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020.

Cu privire la alegația apelantului precum că starea de urgență instituită pentru perioada 17 martie 2020-15 mai 2020, în sensul restricțiilor impuse, a constituit un impediment în sensul art. 904 alin. (1) Cod civil, instanța de apel a respins-o ca fiind lipsită de suport juridic.

În susținerea poziției, instanța de apel a reținut că exonerarea totală de la executarea obligațiilor contractuale poate avea loc în condițiile art.904 Cod civil, însă starea de urgență și restricțiile aplicate de către Comisia națională extraordinară de sănătate publică a Republicii Moldova nu constituie un impediment justificat.

Din textul articolului 904 Cod civil se deduce ca un eveniment poate fi considerat impediment justificator dacă: a. evenimentul era imprevizibil la momentul încheierii contractului; b. evenimentul este în afara controlului debitorului; c. evenimentul este insurmontabil, în sens că nu poate fi depășit; d. evenimentul împiedică debitorul prestației caracteristice sa execute obligația în modul corespunzător.

În speță, apelantul invocă drept impediment justificat-starea de urgență și restricțiile aplicate de către Comisia națională extraordinară de sănătate publică a Republicii Moldova.

În acest sens, instanța de apel a evidențiat, decizia Curții Constituționale nr. 98 din 6 august 2020 de inadmisibilitate a sesizării nr. 66b/2020 prin care s-a cerut, pe calea interpretării Constituției, determinarea dacă o stare de urgență poate fi un eveniment justificator în privința unui contract anume.

Cu referire la argumentul apelantului precum că din motivul instituirii stării de urgență la data de 17 martie 2020, locatarul a fost în imposibilitate de a continua executarea contractului de locațiune, instanța de apel a apreciat-o critic din următoarele considerente.

Prin Hotărârea Parlamentului RM nr 55/2020 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru perioada 17 martie - 15 mai 2020 și conform art. (2) a Hotărârii menționate supra, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri: instituirea unui regim special de circulație pe teritoriul țării; introducerea regimului de

carantină și luarea altor măsuri sanitare - antiepidemice obligatorii; stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile.

Prin Hotărârile CNESP (Comisia națională extraordinară de sănătate publică a Republicii Moldova) nr. 8 și 9 din 15 martie 2020 a fost sistată activitatea unităților comerciale cu amănuntul (cu unele excepții), piețelor comerciale, restaurantelor, sălilor de sport și altele.

Instanța de apel a constatat că, imposibilitatea locatarului S.R.L. „COSMOTRADE” de a se folosi de bunul închiriat în baza contractului de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020 a fost cauzată de măsurile epidemiologice instituite de către Comisia națională extraordinară de sănătate publică a Republicii Moldova prin emiterea Hotărârilor 8 și 9, și nu din acțiunile sau inacțiunile intimatului S.R.L. „FAURITORUL” care și-a onorat obligațiile contractuale corespunzător.

În continuare, cu privire la dispunerea încasării sumei de 116116,78 lei cu titlu de penalitate de întârziere, instanța de apel a considerat-o justă și în conformitate cu prevederile legale ale Codului Civil, care interpretează penalitatea ca o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine.

Instanța de apel a redat prevederile art.901, art. 947 alin. (1) – (5), art. 948, art. 949 alin. (1), art. 953 alin. (1)-(3) Cod civil.

Potrivit art. 5 pct. 2 al contractului de locațiune, în cazul neexecutării totale sau parțiale, sau executării necorespunzătoare a prevederilor Contractului, partea vinovată va achita celeilalte părți o penalitate de întârziere la executare de 0,5% din mărimea prestației neexecutate, pentru fiecare zi de întârziere (f.d 18).

De notat că, clauza penală are forță obligatorie între părțile contractante și se impune a fi respectată întocmai și de instanțele de judecată. În acest context, clauza penală înlătură orice putință de apreciere din partea instanței privitoare la existența și întinderea prejudiciului suferit de creditor, deoarece această apreciere a fost făcută anticipat, de către părțile contractante.

Astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiată alegația apelantului S.R.L. „COSMOTRADE” privind dispunerea reducerii penalității în temeiul art. 953 Cod civil, or, acesta nu a ținut cont de faptul că, art. 953 alin. (1) Cod civil, prevede expres că, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalității disproporționat de mari, or la reducerea penalității, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Respectiv, o atare cerere din partea debitorului S.R.L. „COSMOTRADE” la etapa examinării cauzei în instanța de fond nu se atestă, urmare a cărui fapt, instanța de fond nu era în drept să dispună din oficiu reducerea penalității solicitate de S.R.L. „FAURITORUL”.

În continuare, cu privire la întinderea penalității calculate, instanța de apel a considerat-o justă.

Așadar, în total, suma penalității de întârziere pentru plata chiriei și serviciilor comunale pentru perioada datei scadente conform art. 2 pct. 9 din contract și data depunerii cererii de chemare în judecată, constituie 106930 lei.

De menționat că penalitatea de întârziere stabilită de către părți prin contractul de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020, a fost calculată de la data scadenței

obligăției și până la data înaintării cererii de chemare în judecată, adică până la data de 29 septembrie 2020.

Totodată, instanța a reținut că, la data de 18 mai 2021, S.R.L. „FAURITORUL” a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor privind penalitatea de întârziere și anume încasarea penalității în cuantum de 0,5 % din suma restantă 57411,88, ceea ce constituie plata datoriei la chirie și servicii comunale, pentru perioada 29 septembrie 2020-18 mai 2021. Astfel, conform calculelor anexate la materialele dosarului (f.d.124-126), pretenția privind penalitatea de întârziere urmează a fi majorată până la suma de 116116,78 lei.

Prin urmare, pretenția locatorului S.R.L. „FAURITORUL” cu privire la încasarea penalității contractuale în sumă de 116116,78 lei, ce rezultă din contractul de locațiune nr. 01 din 25 februarie 2020, este întemeiată și just a fost încasată de instanța ierarhic inferioară, dat fiind faptul că, la caz, s-a constatat o neexecutare esențială a obligațiilor asumate prin contractul de locațiune, prin neachitarea în termen a plății chiriei și serviciilor comunale din partea debitorului.

Cu privire la dispunerea instanței de fond de a încasa de la S.R.L. „COSMOTRADE” în beneficiul S.R.L. „FAURITORUL” suma de 5 205,93 lei cu titlu de cheltuieli de judecată în legătură cu achitarea taxei de stat, instanța a apreciat-o drept una legală.

Citând prevederile art. 82, art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța a notat că, din materialele cauzei rezultă că, la înaintarea cererii de chemare în judecată, S.R.L. „FAURITORUL” a suportat cheltuieli în sumă de 3213 lei, cu titlu de taxă de stat (f.d.10), iar la depunerea cererii de majorare a pretențiilor, în sumă de 2000 lei (f.d.123), fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 3JM6-5200 din 01 octombrie 2020 (f.d.10) și respectiv ordinul de plată nr. N253-7200 din 18 mai 2021 (f.d.123).

În context au fost redate prevederile art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, precum și s-a indicat că, la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului și soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de către avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințele tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Potrivit facturii fiscale Seria Nr. II0225877 din 07 iunie 2021 (f.d.164), S.R.L. „FAURITORUL” a suportat cheltuieli pentru asistența juridică prestată în instanța de fond, în sumă de 7000 lei, achitate în contul Cabinetului avocatului „Cotruța Sergiu”, în baza contractului de asistență juridică din nr. 08/06 din 20 iunie 2020. Totodată, la f.d.165-166 se atestă raportul privind activitatea avocatului în cauza civilă supusă judecării.

Instanța de apel pornind de la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, a conchis că, suma de 7000 lei este una echitabilă și rezonabilă ca mărime pentru reprezentarea S.R.L. „FAURITORUL” în instanță, care și urmează a fi încasată din contul S.R.L. „COSMOTRADE”.

În această ordine de idei, având în vedere netemeinicia apelului, instanța de apel a considerat că, urmează a fi respinsă și pretenția apelantului privind încasarea cheltuielilor de judecarea a cauzei în ordine de apel.

La 03 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.1), S.R.L. „COSMOTRADE”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că, adoptarea actului judecătoresc contestat s-a realizat ca urmare a aprecierii arbitrare a probelor de către instanța de apel și a circumstanțelor relevante speței. Concluziile enunțate în argumentarea raționamentului de respingere a apelului sunt superficiale.

Cu referire la prevederile art.239, art.241 alin.(2), (5) Cod de procedură civilă, a menționat că, motivarea hotărârii constituie una dintre cele mai esențiale garanții împotriva arbitrajului judecătoresc, a calității actului de justiție (necon condiționată, certă și deplină, se consideră că hotărârea este susceptibilă acestei calități, în cazul în care se dă răspuns la toate pretențiile înaintate în acțiunea inițială, cât și cea reconvențională). Obligația motivării se impune spre a arăta că judecătorii au examina fiecare pretenție sau obiecție a părților. Conform jurisprudenței CtEDO, se atestă o violare a art.6 CEDO, prin care se impune că orice hotărâre judecătorească să fie motivată, astfel încât justificabilul să poată observa care dintre argumentele sale au fost acceptate și motivele pentru care unele apărări i s-au respins (cauza Suominen c. Finlanda, 1 iulie 2003,37801/97).

La caz, contrar prevederilor legale menționate, actul judecătoresc contestat este nemotivat, având la bază o argumentare incertă, neavând putere de convingere, or, instanța de apel și-a însușit argumentarea expusă de instanța de fond, fără a fi dată apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezenta acțiune în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

Recurentul a opinat că, penalitatea urmează a fi redusă proporțional datoriei de fapt existente.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 17 ianuarie 2023 (Vol.II, f.d.16) a fost expediată în adresa intimatului și a fost recepționată la data de 20 ianuarie 2023, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.17).

La data de 06 februarie 2023, S.R.L. „FAURITORUL”, reprezentată de avocatul Raisa Morozan, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 20 octombrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 03 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.1).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale către participanții la proces la 04 noiembrie 2022, conform scrisorii, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.234). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de S.R.L. „COSMOTRADE”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.R.L. „COSMOTRADE”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de S.R.L. „COSMOTRADE” reprezentată de avocatul Maxim Chișca.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „COSMOTRADE”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat